

Zápis

z rokovania DPS pre stabilizáciu verejnoprávneho vysielateľa

dátum: 27. augusta 2020 o 11,00 h.; **miesto:** veľká zasadačka I. posch. Ministerstvo kultúry SR, Nám. SNP; Bratislava; **zúčastnení:** podľa prezenčnej listiny

Program:

1. *Otvorenie*
2. *Diskusia k druhej verzii návrhu legislatívneho materiálu vypracovaného Ministerstvom kultúry SR*
3. *Diskusia k podkladom od členov DPS*
4. *Rôzne*

Predseda DPS, **p. Anton Škreko** na úvod privítal všetkých zúčastnených. Priblížil, že členom DPS bola zaslaná 2. verzia paragrafového znenia návrhu zákona a niektoré okruhy zostali otvorené. Predovšetkým je otvorená otázka zamestnávateľov (právnických osôb, podnikateľov) a ich systému výberu úhrad. V tejto súvislosti budú s Ministerstvom hospodárstva SR prebiehať ďalšie bilaterálne rokovania. Priblížil, že od p. Pašša dostal analytický podklad „Hodnota za peniaze“ a požiadal p. Pašša o prezentáciu tohto materiálu.

p. Patrik Pašš poďakoval, že ministerstvo kultúry dalo dokopy názorové myšlienky. Spomenul niekoľko dôvodov, ktoré boli impulzom pre tvorbu analytického materiálu. Ako prvý spomenul pripomienku pani Satinovej z ministerstva hospodárstva, že boli dôvody, kvôli ktorým sa nepodarilo v minulosti spustiť revitalizáciu koncesionárskych poplatkov. Ako druhý dôvod pripomienku pani Mistríkovej, že RTVS si má robiť propagáciu sama a ministerstvo kultúry smerom k politikov. Ako tretí dôvod pripomienku pána Šmatláka – ako merať hodnotu za peniaze? Ako štvrtý dôvod pripomienku pána Čekovského – koľko peňazí vynaloží RTVS na šport. Ďalej pán Pašš pokračoval v prezentácii. Vychádzal z informácií European Broadcasting Union – EBU. Hodnoty verejnoprávných vysielateľov musíme porovnávať s inými verejnoprávnymi vysielateľmi v Európe, nie s TV JOJ, TV Markíza. Ako porovnávať, keď každá krajina má inú výšku poplatku, iný počet obyvateľov? Prevádzkový príjem na obyvateľa – priemer EBU je 4,6, v prípade RTVS 1,83. V rámci prezentácie poukázal na graf, kde je vidieť, koľko dostáva ktorá TV na obyvateľa v EÚ. Ďalej sa venoval otázke – akú hodnotu TV ponúkajú? Čo merať? Najzákladnejšie je share a reach. Priemerný

share STV voči priemeru EBU - 86,98. Pomer investícia – výkon. Aj pri slabej investícii, akú RTVS má, je jej výkon o cca 41,8 % vyšší ako je priemer EBU. Jej programový dosah je pomerne veľký. Je to dôsledok práce manažmentu RTVS. Share a reach sú roky práce. RTVS dostane z koncesíí 1,71 eur na obyvateľa, priemer EBU je 2,95 eur. Pán Pašš spomenul investície – ich žánrové rozdelenie. Správy a publicistika – priemer EBU 28%, RTVS 30 %, ČT 29%. Problémom je dramatika – priemer EBU 20%, RTVS – 15%, ČT – 22%. Zábava – EBU 13%, RTVS 26%, ČT 11%. Šport – EBU 12%, RTVS 15%, ČT 16%. Kde sa RTVS líši voči ostatným priemerom EBU? Sú to dramatické diela, ktoré sú nákladnou investíciou, napr. voči zábave. Poukázal na mriežku faktov, kde sa RTVS nachádza v rámci EBU. Vec by sa mala komunikovať aj smerom k politike, aj smerom k verejnosti.

p. Anton Škreko poukázal na dva závery z prezentácie pána Pašša – potenciál a rezerva. RTVS má potenciál aj napriek nelichotivej finančnej situácii, má divákov a sledovanosť. Rezerva – nákladovosť žánrov. Šport je z hľadiska EBU priemerný. Nákladné sú dramatické programy. Posilnime dramatikú, rozumne aj šport a kvalitu obsahu.

p. Patrik Pašš poukázal na to, že nositeľom jazyka, kultúry a kultúrnych hodnôt je verejnoprávna televízia.

p. Ľubomír Menzel upozornil na to, že čo bolo povedané by platilo, keby TV platil štát a bola by napojená na štátny rozpočet. Pokiaľ je napojená na koncesionára, je potrebné brať do úvahy jeho príjem, ktorý je na Slovensku nižší ako napr. v Dánsku. Suma 4,64 eur zodpovedá príjmu Slováka.

p. Patrik Pašš v reakcii na pána Menzela uviedol, že cieľom DPS je priblížiť financovanie RTVS k štandardom EÚ. O to je opretá aj prezentovaná analýza.

p. Zuzana Došeková – Inštitút kultúrnej politiky môže prepočítať dáta na index spotrebiteľských cien – consumer index.

p. Marian Urban poukázal na to, že je potrebné vychádzať z toho, čo si človek môže za ten príjem dovoliť. Keď hovoríme o krajinách, kde je vyššie HDP, sú tam napr. aj vyššie ceny potravín, bývania. Je potrebné skúmať problém komplexnejšie.

p. Jaroslav Rezník reagoval, že je pochopiteľné, že v RTVS je menej dramatiky, viac zábavy. Okrem finančnej náročnosti je to dané aj časovou náročnosťou výroby dramatického diela. Pred štyrmi rokmi bolo ešte menej dramatiky, dobiehajú sklz. Aj napriek tomu, že RTVS nemá vlastný spravodajský okruh, podiel spravodajstva je vyšší ako v ČT. Šport je štandardný v porovnaní s inými krajinami. Podiel detskej tvorby sa zvýšil. Nie je optimálne umelo zvyšovať pomer dramatiky uvádzaním repríz.

p. Radoslav Kutaš poukázal na metodiku prezentácie p. Patrika Pašša. V prezentácii sa spomína RTVS, ale týka sa iba STV. Je dôležité rozprávať sa o globálnom čísle, ale bez rozhlasu to nemá zmysel. V niektorých tabuľkách v prezentácii nebola jasná metodika.

p. Martin Šmatlák v reakcii na p. Kutaša uviedol, že problém metodiky je, že v príjmoch je zahrnutý aj rozhlas, ale vo výkonoch len TV. Keď z príjmov odpočítame rozhlas, bude to podľa neho očistené. Uviedol, že dramatiky je potrebné rozklúčovať – pomer pôvodnej tvorby, akvizícií, archívu. Kvalita obsahov vo všetkých troch oblastiach. Poukázal nielen na finančnú hodnotu, ale aj kultúrnu. Je rozdiel, či nakúpime céčkový americký film alebo vyrobíme áčkový slovenský.

p. Tibor Búza – v reakcii na pána Šmatláka o rozklúčovanie dramatiky. RTVS každoročne zverejňuje vo výročnej správe, koľko seriálov je akvizičných, pôvodná dramatická tvorba, seriálová. Dá sa dostať k týmto dátam. Americká produkcia tvorí 1 %.

p. Patrik Pašš v reakcii na uvedené uviedol, že k dátam STV a ČT sa dá dostať, ale nedá sa dostať k dátam EBU. Ponúkol rámcový pohľad na problematiku.

p. Ľubomír Belák ocenil pána Pašša, že dal dokopy analytický materiál. Dôležitá je verejnosť. Ako sa verejnosť pozerá na mediálny priestor? - Chceme sa zabávať. Verejnosť to vníma iným spôsobom. Podľa neho hovoriť o číslach je strata času.

p. Zuzana Belková poukázala, že je potrebné venovať sa aj rozhlasovej zložke. Bude to mať vplyv na pomer dramatiky a zábavy. Ďalej sa venovala tomu, či formulácie v návrhu zákona „dostatočne ošetrujú“ samotný fakt produkovania umeleckého programu. Nie je explicitne pomenovaná tvorba umelecky založeného programu. Mohlo by byť garantované, že jedna rozhlasová programová služba bude takto orientovaná?

p. Anton Škreko v reakcii sa p. Belkovú uviedol, že je otázka, či je to realizovateľné a na druhej strane vykonateľné. Ak sa v návrhu zákona budeme špeciálne venovať umeleckej tvorbe umeleckého programu, na základe akých kritérií je umelecký? V slove umelecký ide skôr o kvalitatívnu a hodnotovú stránku. Je to zadefinované v službe vo verejnom záujme. Čiastočne to reflektuje aj zmluva so štátom. Otázka je, čo dať napevno do zákona? Aká bude potom realizovateľnosť zákona?

p. Adriana Tomanová navrhla v § 3 ods. 1 doplniť slovo „umeleckých“.

p. Jaroslav Rezník poukázal na § 3 ods. 1. Definícia obsahuje v sebe aj umenie. Aké sú umelecké potreby spoločnosti?

p. Radoslav Kutaš uviedol, že ideálnejšie je riešiť to vo vymedzení programu vo verejnom záujme. Nedávať to do § 3.

p. Ľubomír Belák uviedol, že kultúra je hodnotový systém spoločnosti. Šport aj veda patria pod kultúru. Nie je vyriešená otázka, načo je verejná služba vo verejnoprávnej televízii. Navrhol urobiť iný návrh zákona. RTVS patrí verejnosti. Sú politici ochotní prísť s tým, že zvýšime koncesionársky poplatok? Alebo ju bude riadiť štát? Ale potom nebude patriť verejnosti.

p. Anton Škreko v reakcii na p. Beláka uviedol, že sa bavíme o zvýšení koncesionárskeho poplatku, nechceme ísť cestou priamo zo štátneho rozpočtu. Následne sa posunul k dvom podnetom SATAP. Aké prvé navrhli viazanie 20% na prácu v regiónoch a ako druhé nastaviť nový kompenzačný mechanizmus za výpadok, ktorý vzniká kvôli oslobodeniam od platenia koncesionárskych poplatkov.

p. Ľubomír Menzel následne uviedol, že v návrhu zákona nie je zmienka o štúdiách RTVS v Banskej Bystrici a Košiciach. Nie sú jasne zadefinované. Na porovnanie zákon o Českej televízii definuje štúdiá Ostrava a Brno, tvoria tiež Českú televíziu. 80% ide do ČT a 20% ide do regionálnych. Štúdiá RTVS nevedia byť partnermi regionálnym štúdiám v susedných krajinách. Navrhujú to zabudovať do zákona.

p. Anton Škreko uviedol, že v § 4 zákona o RTVS je všeobecne vymedzené, že RTVS zabezpečuje regionálne vysielanie. Obrátil sa na RTVS s otázkou, či ísť ďalej v tomto vymedzení. Pomenúvať sídla? Ako nastaviť schopnosť kooperácie regiónov s inými regiónmi?

p. Jaroslav Rezník uviedol, že nie je vhodné uvádzať do zákona konkrétne regióny. S regionálnymi štúdiami však intenzívne pracuje. RTVS podporuje štúdiá – v Košiciach obnova infraštruktúry. Pri vytváraní programu vychádzajú z tradícií – v Košiciach Zlatá brána, Banská Bystrica pokrýva všetky folklórne festivaly. Viazaný konkrétny finančný objem na konkrétnu lokalitu nie je ideálne. V rámci RTVS centrálny register námetov, dramaturgovia pracujú v Bratislave, aj v Košiciach. V banskej Bystrici nemajú televíznu budovu, iba rozhlasovú časť. RTVS bude rokovať so SATAP ako ďalej s RTVS. Nezaregistroval, že by štúdiá mali problém s kooperáciou. Štúdio Banská Bystrica robí 3 projekty s ostravským štúdiom, 1 projekt s brnenským štúdiom.

p. Ľubomír Fifík za SKKD a Úniu televíznych tvorcov uviedol, že nepovažuje potrebu novely zákona o RTVS za vhodnú – nie je to téma dňa. Treba tomu venovať hlbšiu diskusiu.

p. Anton Škreko otvoril diskusiu k podnetom predsedu Výboru NR SR pre kultúru a médiá p. Čekovského, a) Centrálny register námetov, b) časový rámec na predkladanie návrhu rozpočtu, c) finančná kompenzácia za výpadok úhrad v dôsledku oslobodenia od platenia, d) úprava k zmluve so štátom.

p. Ľubomír Belák uviedol, že jediný relevantný podnet je Centrálny register námietok. Rada RTVS by mala mať posilnené kompetencie aj vo vzťahu k vyvažovaniu záujmov verejnosti a politikov. RTVS má kompetentné orgány – GR je zodpovedný a je to tak v poriadku.

p. Martin Šmatlák uviedol, že Centrálny register námietok nepatrí do zákona. Je to interný registračný systém, interný nástroj RTVS.

p. Jaroslav Rezník uviedol, že Centrálny register námietok dnes existuje a funguje. Kodifikáciou CRN podľa návrhu p. Čekovského by stratila opodstatnenie dramaturgia RTVS a narušilo by to nezávislosť RTVS z hľadiska obsahu a redakčnej nezávislosti. Úlohu dramaturgov by prebrala komisia.

p. Ľubomír Belák uviedol, že ak komisia vyberie niečo, za čo je potom zodpovedný GR. To je podľa neho nezmysel.

p. Vladimír Ruman uviedol, že vysielateľ má vlastné kapacity, ktoré iniciatívne vyhľadávajú námety, napr. Slnko v sieti, Galavečer SK PRES. Zabúda sa aj na túto činnosť RTVS. Návrh nezohľadňuje realitu tvorby programu.

p. Jaroslav Rezník uviedol, že môžu nastať absurdné situácie. Jednou z primárnych funkcií RTVS je robiť aj prenosy z charitatívnych podujatí. CRN v zákone zásadne obmedzuje programovú slobodu RTVS nielen v dramatike, ale aj v prenosoch a beneficiách. Následne sa vyjadril k druhému podnetu p. Čekovského, a to aby do 31.10. RTVS predkladala konečný návrh rozpočtu na ďalší kalendárny rok. Je to podľa neho nemožné, do konca roka prebiehajú rokovania o zmluve so štátom. Do konca októbra predkladajú východiská rozpočtu. V roku 2019 Rada RTVS schvaľovala 5x zmenu rozpočtu. Aj v tomto roku upravovali rozpočet, aby mali vyrovnané príjmy a výdavky.

p. Ľubomír Belák otvoril otázku členstva Rade RTVS – blízke osoby. Ako je to zadefinované v návrhu zákona.

p. Anton Škreko – Rada RTVS nie je orgán, ktorý vyberá programy. Z titulu výkonu činností nemôže prísť ku konfliktu záujmov. Dnes je to dostatočne ošetrené v zákone.

p. Vladimír Ruman – k členstvu v Rade RTVS. Nemyslí si, že je to šťastné riešenie. Akými dokladmi by to preukazovalo? SOZA, LITA – zmluvní partneri RTVS.

p. Anton Škreko prešiel k zmluve so štátom. Je to už zadefinované, že dodatok sa uzatvára na nasledujúci kalendárny rok v nejakom termíne. Návrh smeruje k tomu, aby to nebolo v rámcovej zmluve, ale v zákone. Nevidí pridanú hodnotu tejto úpravy. Rámcová zmluva sa uzatvára na 5 rokov.

p. Jaroslav Rezník poukázal na to, že sa to dá zneužiť. Nesplnili ste ustanovenia zákona – potom dôvod na sankcie.

p. Vladimír Ruman sa vyjadril k verejnej súťaži. Ak vyhlásia súťaž na výrobu programu, ako by ju vyhodnocovali pri rôznych projektoch, kde sa vyžadujú umelecké aspekty? Aké kritériá by nastavili?

p. Jaroslav Rezník – dramaturgická rada (dramaturgovia, producenti, zástupcovia výroby) vyhodnocuje projekt. Musia sa zhodnúť, prečo projekt áno alebo nie. Nie formou verejného obstarávania – ideme mimo toho, čo predpisuje európska smernica.

p. Radoslav Kutaš – požiadavka smerovala k tomu, ako vyberieme realizátora, nie ako vyberieme projekt. Máme vlastný námet, ktorý nevyrábame vo vlastných kapacitách, ako vyberieme realizátora? Nehovoríme o verejnej súťaži v zmysle verejného obstarávania. Chápe, že RTVS má vnútorné mechanizmy. Ide o to, či sa stretávajú s predstavou predkladateľa.

p. Anton Škreko – v rámci dodržiavania zásad hospodárnosti RTVS vyberáme ponuku za rozumnú cenu a takou kvalitou, akú očakávame. Nemá zmysel zavádzať VO. Jedna vec je terminológia, druhá vec je dosiahnutie účelu.

p. Vladimír Ruman otvoril otázku premlčacej doby a vymáhania nárokov RTVS.

p. Radoslav Kutaš uviedol, že o tejto veci bude rokovať s Ministerstvom spravodlivosti SR. Je záujem to riešiť.

p. Anton Škreko na záver poďakoval za diskusiu a uviedol, že verzia č. 3 bude už obsahovať čísla. Tejto verzii budú predchádzať rokovania s Ministerstvom hospodárstva SR. Uviedol, že v priebehu septembra je zámer otvoriť verejnú diskusiu – financovanie verejnoprávneho vysielateľa 2020+. Ak by boli pripomienky k verzii č. 2, ešte je možné ich poslať.

Zapísala:
Adriána Filová

Schválil:
Anton Škreko, predseda DPS, generálny riaditeľ SMAaAP MK SR